X. évfolyam. Arad, 1895. Márczius 5. Kedd. 55-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdij külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:
ARADI NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

Ellenzéki agyonbeszélők.

Budapest, márczius 4.

Bámulatosan egyszerü és még bámulatosabban erkölcstelen taktikával igyekszik az egyesült hármas jezsuita ellenzék a parlamentet és annak többségét diszkvalifikálni. Rendszeresitett agyonbeszélést üz minden alkalmasnak kinálkozó kérdésnél, hogy a törvényhozást a pozitiv munkában gátolja, az immorális tervhez dresszirozott hazug sajtója által azután telekiabálja a világot, hogy ime ez a parlament nem munkaképes, mert nincs munkaképes többsége!

A magyar nemzet nagy többsége már türelmetlenül várja a haszontalanul elnyujtott appropriációs vita parlamenti szóváltásának mindenki által óhajtott gyors befejezését. A sok felesleges és terméketlen ellenzéki monolog bizonyitó erejét a dolgozni és előre haladni akaró magyar többé nem akarja elismerni. A vita folyása ujból azt mutatja, hogy a tényleges reform-munka politikája ugyanazonos maradt a szabadelvü párt alkotó reformpolitikájával. Ez az oka annak, hogy miért biztositotta a magyar nemzet nagy többségének bizalommal teljes támogatását Bánffy és minisztériuma a maga számára. Ezért járult Perczel Dezső belügyminiszternek a tények államférfiui preciziója által kitünő beszéde is rendkivül sokkal a parlamentáris helyzet tisztázásához. A magyar nép szuverén határozottsággal akarja a munka e politikájának folytatását.

A választás a két politikai irány közt most már nem is eshetik nehezére a magyar népnek. Ez az oka annak, mért szigetelte el Apponyi Albert gróf önnön magát Magyarország közvéleményében. Az ő oldalán folyton folyvást a tagadás ékesszólásának végtelen melodiáját lehet hallani. Az ő és a barátai beszédeiben örökösen ugyanaz az unalmas parlamenti muzsika ismétlődik, melyet a zsémbes akadékoskodó politika ugyanazon hangjegyei szerint játszanak. Ezt a remekül rendezett időfecsérlést a legszebben hangzó reformbarát szókkal dekorálják. A magyar nép azonban ebből a magas politikai szócsillingelésből nem vesz ki egyebet ennél a diszharmonikus refrénnél: »nem, nem, és ujra nem. Nem akarok a reform munkáján közremüködni.«

De a magyar nemzet az ő ezeréves történelme alatt a politikában is megtanulta a szentirás egyszerü tanitásának alkalmazását, amely azt mondja: »gyümölcséről ismerjétek meg a fát.« Az Apponyi-féle tagadás politikájának gyümölcsei felől azonban sem a tulajdon ékesszólása, sem a pártja nem képes felvilágositást adni, Magyarország történelme pedig még kevésbbé. Azok előttünk ép oly ismeretlenek maradtak, mint Apponyi gróf személyének tisztelői előtt, és a magyar nép sem tud róluk semmit.

A másik oldalon látja a magyar nép a gyümölcseit a szorgalmas reform-munkának, melyet a szabadelvü párt az utolsó évtizedek alatt végzett. Gyümölcseiről megismeri a magyar nemzet kézzelfogható hasznait a reformáló, népeltartó munkának, melyet a szabadelvü párt a legnehezebb viszonyok közt vitt véghez. Ehez képest, mint eddig, ugy jövőre is a magyar nép képviselőinek megválasztása által a szabadelvü párt hatalmát fogja öregbiteni számban és erkölcsi befolyásban.

Ama politikusok fuzióját, akik az 1867-iki kiegyezés alapján hiven kitartanak, a választók szavazatai fogják végleg befejezetté tenni. Kétségtelen ez, mert ezek a választók összességükben ismerik és élvezik a szabadelvü párt munkájának gyümölcseit. A magyar állam fokozott nemzeti hatalmi állásában, fokozott és megerősödött jólétében, javitott igazságszolgáltatásában leszüreteléshez jutottak a szabadelvü párt munkájának e gyümölcsei.

BELFÖLD.

Az uj belügyi államtitkár. A hivatalos lap tegnapi száma a következő királyi kéziratot közli:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére Széll Ignácz miniszteri tanácsost belügyminiszteri második államtitkárrá kinevezem.

Kelt Bécsben, 1895. évi február hónap 27-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Perczel Dezső, s. k.

Széll Ignácz — dukai és Szentgyörgyi Széll József, volt vasmegyei főispán, majd orsz. képviselő — és felső-eőri Bertha Julia fia, Széll Kálmán testvéröcscse — született 1845. augusztus 13-án, a vasmegyei Gosztonyban. Elemi iskoláit Sopronban, a gimnáziumot Szombathelyen, jogi tanulmányait Budapesten végezte. 1869. február 7-én Vasmegye tiszteletbeli aljegyzőjévé neveztetett ki, 1870. január 5-én a vasmegyei vépi — 1871. deczember 19-én a szombathelyi járás szolgabirájá választották. Mint szolgabiró, a népnevelésügy elömozditásáért Trefort Agost miniszertől 1874-ben — a „Budapesti Közlöny"-ben is közzétett — meleg hangu elismerő iratot kapott. 1877. deczember 19-én Vasmegye egyhangulag alispánjává választotta. — Mint alispán, — ő készitette elő a szombathelyi lovassági ezredlaktanya épitését, ugyszintén sokat és sikerrel fáradozott a szolgabirói ügyvitel és pénzkezelés javitása körül. Több h. é. vasut különösen a gyanafalva-muraszombatinak létesitésére a tárgyalásokat ő inditotta meg. A Tisza Kálmán által 1879-ben egybehivott közigazgatási szaktanácskozmányban, mint akkor már nagyhirü alispán, szintén részt vett. 1883. őszén a belügyminiszteriumba hivták meg osztálytanácsosnak, hol előbb a vármegyei, majd a közjogi osztályt vezette, 1885-ben miniszteri tanácsosi czimmel a községi főosztály élére állitották s ebben az állásában lett 1893-ban valóságos miniszteri tanácsossá, s ugyanebben találta az államtitkári kinevezés is. Országszerte mint a legelső adminisztrátorok egyike ismeretes s kinevezése a legszélesebb körökben általában örömet és megelégedést fog kelteni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, márczius 4.

Kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Josipovich, Schóber és Bartók Lajos.

A kormány részéről jelen vannak Bánffy Dezső miniszterelnök, Perczel Dezső, Lukács László, Dániel Ernő és Wlassics Gyula miniszterek.

Hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Bethlen Balázs gróf bemutatja a kereskedelmi bizottság jelentéseit a helyi érdekü vasutakról.

Annak idején napirendre tüzik.

A költségvetési törvényjavaslat.

Vargics Imre hozzá van már szokva, hogy minden felmerülő bajért, roszért az ellenzék a kormányt teszi felelőssé. Egészen természetes tehát, ha a szoczializmusért is a kormányt okolják. Hogy miért, tudná a jó isten. Talán a polgári házassággal élesztette föl a kormány a szoczializmust? Ott van Franczia-ország, ahol a szoczializmus a legnagyobb: okozza-e ott valaki azért a polgári házasságot? Senki, aminthogy józan észszel nem is teheti. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Bizonyos azonban az, hogy a polgári házasság megbuktatása végett hajlandó szövetkezni az ellnezék ördöggel, pokollal, ha mindjárt szoczializmus alakjában is. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Szapáry Gyula és többen kételkednek, az anyakönyvekről szóló törvény végrehajtását közegek hiánya miatt lehetetlennek tartják. — Na hát csak utal a postára, a távirdára, a közlekedésre, a melyek azelőtt teljesen németek voltak s a melyekkel mégis tudtunk képezni szakerőket, annyira, hogy ma kiálljuk a versenyt a külfölddel is. Ugyanigy nevelünk mi magunknak anyakönyvvezetőket. (Helyeslés jobbfelől.) A katholikus autonomia és congrua mai állapotáért egyedül a főpapságot teszi felelőssé. (Helyeslés.) Ami a nemzetiségeket illeti, kijelenti, hogy azok bajai a Szapáry Gyula receptjével nem orvosolhatók. Valakinek több jogot biztositani, mint másnak, csak azért, mert nemzetiségi, nem lehet. Ellenben lehet néhány koncessiót tenni, pl. hirdetéseket két nyelven közölni, megengedni, hogy a közigazgatási közegekkel nyelvükön érintkezhessenek, stb. Ilyen intézkedésekkel aztán a nemzetiségi törvényt, amely végrehajtva amugy sincs, feleslegessé lehet tenni. De nemzetiségi eszméket dédelgető középiskolákat felállitani nem engedne soha. (Helyeslés.) A javaslatot, melynek beterjesztői iránt bizalommal van, elfogadja. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Molnár Józsiás konstatálva a költövel, hogy — a nagy világon e kivül nincsen számunkra hely, (Derültség.) fejtegeti pénzügyi politikáját, amelyekről azt állitja, hogy Pulszky Agost ugyan kétségbe vonta, hanem azért az idő igazolta azt. Igazolta annak daczára, hogy még Hegedüs Sándor is jónak látta szólót elemi oktatásban részesiteni. Mert jóslása ellenére a kormány elkövette a valutát, a javaslatot nem szavazza meg. (Derültség.)

Csáky Albin gr. miniszterelnök arról szól, hogy ami parlamentünk csupa bizalmi és bizalmatlansági szavazatból áll. Legutóbb két uj motivum merült föl: a néppárt és a fuzió kérdése. Ehhez a kettőhöz szándékozik szólni, de mert az ismétléseket kerüli, csak egy-egy megjegyzést enged meg magának. (Halljuk! Halljuk!) A néppárt keletkezését annak tulajdonitják, hogy az egyházpolitikával a nép sértve érzi magát vallásos érzületében. Hát az a baj, hogy a nép nincs még felvilágositva arról, hogy az uj intézmények nem érintik a vallást, akkor egészen másképen lesz. (Helyeslés jobbfelől.) A végrehajtás, a gyakorlati élet az izgatásoknak élét fogja venni, mert látni fogja a nép, hogy lelkiismeretlenül, hazug jelszavakkal izgatták. (Helyeslés és tetszés jobbfelől.)

A mi a fuziót illeti, helyesli a lefolyt vitát, mert bár a fuziót nem hozta létre, de tájékoztatta annak lényegéről a közvéleményt. A fuziót a kinálkozó bajok ellenében szükségesnek tartja, bár azt nem concedálja, hogy a politikusok az elveket máról holnapra változtassák. De azért a fuzió igy is lehetséges volna, ha nem az elválasztó, hanem az összekötő kérdéseket tekintenök. E bajok közül, az a kérdés, melyek fontosabbak? A nemzeti párti aspirációk, vagy pedig az ország bajai. A nemzeti párt maga is az országos bajokat a lehető legnagyobbaknak ecsetelte. Ha tehát ez áll, kötelessége sorompóba lépni e bajok orvoslására. (Zajos helyeslés jobbfelől.) A költségvetést megszavazza. (Elénk helyeslés jobbfelől.)

Kováts Albert szerint a hazugságok husz éves rendszerével állunk szemben, amelyet megdönteni a nemzeti párt igazi nemzeti hivatása. Igaztalanok azok, akik a nemzeti párt követeléseit másodrendüeknek vallják s azokat összehasonlithatják az ország jelenlegi bajait. És a közönség megtévesztésére dolgoznak azok, akik a nemzeti aspirációkat a katonai akadémia kérdésében összpontositják. A nemzeti aspiráció feladatai sokkal nagyobb terjedelmüek s a magyar szellem terjesztését czélozzák az egész vonalon, a hadseregben ugy, mint egyéb tekintetben. Igaz, hogy a hadsereget magyarrá óhajtják tenni, de nem saját czéljukból, hanem azért, mert erre a hadseregre szüksége lesz Ausztriának is, amelyet miniszterelnökének tanusága szerint már csak a dynastia tart össze, s amelyen ennélfogva mihamarább érvényesülni fog a természet törvénye, a bomlás. Akkor egy erős magyar hadseregnek nagy hasznát láthatja Ausztria is, maga a dynasztia is. Aki magáévá teszi az aspirációkat, azokkal szólóék szivesen fuzionálnak; mással és másképen soha. (Helyeslés balfelől.)

IDŐJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 748.3 milliméter, délután 2 órakor 750.1 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° + 0.7, délután 2 órakor C° + 3.3. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor DN. 4. délután 2 órakor DK. 5. **Felhözet:** reggel borult, délután félborult. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** 20 milliméter.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várnok:

— Márczius 5. —

Fagypont körüli hőmérséklet. — Helyenként csapadék. — Szeles.

HIREK.

Márczius 5. Kedd. Róm. kath. naptár: Józsép. — Protestáns naptár: Józsép. — Görög-keleti naptár (február 21.): Timót. — A nap kél 6 óra 35 perczkor, nyugszik 5 óra 49 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 oráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— **Márczius elsejével** *az „Aradi Közlöny"-re uj előfizetést nyitott a kiadóhivatal. Előfizetni bármely naptól lehet: helyben egy hóra 1 frt., vidékre 1 frt 20 krjával. Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy az előfizetéseket megujitani s hátralékos előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*

— **Személyi hirek.** Boros Beni orsz. gyülési képviselő, az aradi és csanádi egyesült vasutak vezérigazgatója, ma reggel több napi tartózkodásra Abáziába utazik. — Spiegelfeld József br. vezérőrnagy, aradi várparancsnok, Csikós Alajos ezredes és Gaudernack József huszárezredes Bécsből, hol Albrecht főherczeg temetésén vettek részt, hazaérkeztek. — Fenyő Sándor, a „Magyar Hirlap" felelős szerszerkesztője, Békefi Antal, a „Szegedi Napló" és Fejér Dezső, a „Nagyvárad" segédszerkesztője tegnap Aradon időztek.

— **Rendkivüli közgyülés a városnál.** Arad város köztörvényhatósági bizottsága folyó hó 6-án délután 4 órakor rendkivüli közgyülést fog tartani, melyre Fábián László főispán az alábbi meghivót bocsátotta ki:

Arad szab. kir. város törvényhatóságának bizottságát 1895. évi márczius hó 6-án délután 4 órakor tartandó rendkivüli közgyülésre összehivom.

Tárgy: A csatornázási és vizvezetéki bizottságnak jelentése a vizvezetéki tervek elfogadása iránt. Arad, 1895. márczius hó 4-ikén. Fábián László s. k. főispán.

— **A sajtószabadság ünnepe.** Az egész nemzetnek, de legszorosabban nekünk lesz nagy ünnepünk márczius 15-én, melyet Arad város polgársága az idén is szokott pompával fog megünnepelni. A nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság Varjassy Arpád elnöklete alatt tartotta meg az ülését, melyen a programmot állapitották meg. A rendező bizottság az alkalmi szónoklat megtartására Barabás Béla dr. orsz. képviselőt kérte fel, ki a felszóllitásra már válaszolt is, s azt elfogadta. Az ünnepély előtt való napon fáklyászene járja be a várost. A márczius 15-iki ünnepély két részből fog állani: egyik a városházán, a másik a vértanuszobor előtt megy végbe. A városházán Tompa Kálmán, a szobor előtt Gál Gyula fog szavalni; mindkét helyen az aradi egyesült dalárdák énekelnek hazafias dalokat. A városházától a szoborig zeneszó mellett vonul a menet. A részletes programotm közelebb publikálja a bizottság.

— **A felemelt vámdijtételek.** Az aradi jószágigazgatóság átiratot intézett a városhoz, melyben tudatja, hogy az uj kincstári vashid létesitése felette nagy összegbe kerülvén, az eddigi vámdijtételeket felemelni szándékozik. Az ötös és hatos fogatok diját azonban leszállitaná. Arad városa nem pártolja az átiratot, s nem találja a felemelést indokoltnak már azért sem, mert a város maga ugy is 250.000 forinttal járul az uj hid épitéséhez, másrészt meg mivel az ötös és hatos fogatok csak nagy ritkán mutatkoznak, a felemelés a gazdaközönséget csak ujólag terhelné.

— **Árviz a vasuti sineken.** Nagy találgatásra adott okot tegnap a délelőtt folyamán az a hir, hogy vajjon miért nem érkezett be még mindig a Gurahoncz felől jövő személyvonat Aradra, melynek pedig már reggel 8 órakor itt kellett volna lenni? Sokan vasuti szerencsétlenséget sejtettek s nyomban megindult mindenfelé a találgatás, kérdezősködés az elmaradt vonat miatt. Végre délután 3 óra körül beérkezett a gurahonczi vasut, a szokatlanul hosszu késésen kivül minden egyéb baj nélkül. A nagy késedelem okairól a következőkben értesülünk: Az éjjel Pankota alatt egy kiáradt ez annyira megduzzadt a hirtelen olvadástól, hogy partjaiból kilépett s elöntötte jó darabon a pályatestet. A sintalpfák mindenütt vizben voltak s e miatt lehetetlen volt a tehervonatnak tovább haladni. A reggeli személyvonat Borossebesből idején megindult, de a veszedelem helyén megakadt. A pályatest helyreállitása iránt sürgösen és nagy erővel intézkedtek, igy történt aztán, hogy a vonat csak délután jöhetett be Aradra. A közlekedési akadály most már teljesen el van háritva s zavartalanul jön-megy a többi vonat.

— **Sorozás a megyében.** Pankotán a mai nappal kezdődik a sorozás, és tartani fog péntekig. A polgári bizottság elnöke Szatmáry Gyula kir. tanácsos, alispán.

— **Szőlőbirtokosok kérelme.** A gyoroki, ménesi, és paulisi szőlőbirtokosok értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy az államvasutak üzletvezetősége utján folyamodnak a központi igazgatósághoz az iránt, hogy a tavaszkor ismét életbeléptetendő omnibusz-vonatokat ne 3 órakor inditsák Aradról Radnára, hanem fél 2 órakor. Igy azt a szőlőbirtokosok közül számosabban vehetik igénybe. Különösen a tisztviselők és gazdáknak ugyis ilyenkor minden órája kivan számitva. A szőlőhegyen töltött idejöket jövőre jobban tudhatják értékesiteni. Az államvasutnak pedig ez határozott nyeresége volna, minthogy a személyszállitás megkétszereződne. A szőlőbirtokosok e kérelmöket már a napokban beterjesztik az aradi üzletvezetőséghez s remélhető, hogy az méltányos elintézésében fog részesülni.

— **Lukácsy Miklóst** az első aradi takarékpénztár köztiszteletben álló vezérigazgatóját baleset érte. A járdán elcsuszott s lábán sulyos sérüléseket szenvedett, ugy hogy pár napig az ágyat lesz kénytelen őrizni.

— **Inség a gyoroki csángó telepen.** Aradról irjáka „P. H."-nak. A gyoroki csángók minden évben megérzik a tél utóhatását. Mióta az államkincstár azon pártfogásban részesitette őket, hogy a filloksz era által elpusztitott hegyalja tövit jelölte ki nekik uj otthonul, — egyik csapás a másik után sujtja a szerencsétleneket. Az elmult év tavaszán az árviz csaknem elboritotta az egész telepitvényes földjüket. Nagy későre, midőn a viz már lefolyt, kezdhettek csak földjeik miveléséhez. Télire pedig alig tudtak annyit összetakaritani, hogy ebből családjaik életszükségletét elláthassák. Ez minden évben ismétlődik néhány év óta. Az idei hosszu tél következtében valóságos inségben szenvednek a gyoroki csángók.

Hogy mennyire lehet hitelt adni ennek az értesülésnek, álljon itt kivonatosan Gyorok község elöljáróságának, valamint Ortutay Gyula központi főszolgabirónak jelentése, melyet a csángók ügyében Szathmáry Gyula kir. tanácsos, aradmegyei alispánhoz intéztek. A gyoroki biró és jegyző jelentésükben — többek közt — ezeket mondják: „Előttünk ez ideig még senki nem jelentkezett, hogy végszükségben volna, de ettől eltekintve, mi is ismerjük a viszonyokat, s tudjuk azt, hogy különösen telepeseinknek egy része nagyon szorongatott helyzetben van, de hogy az utolsó élelemből kifogytak volna avagy fütőanyag hiányában, végszükséget szenvednének, az nem áll."

„Igenis takarmányszükség dolgában legnagyobbrészt azon ponton állottak, hogy jószágaikon vagy potom áron tul kellett volna adniok, vagy pedig elpusztulni hagyni, de e tekintetben is segitve lett ez ideig az által, hogy vagy maguk a telepesek vettek fel kisebb kölcsönöket, vagy pedig és nem egy esetben, az elöljáróság támogatása és közbenjárása utján jutottak olcsóbb kölcsönökhöz."

Ortutay Gyula központi főszolgabiró a többek közt következőket jelenti ugyancsak a megyéhez a csángók helyzetéről: „A mult rosz gazdasági év után bekövetkezett hosszu tél a járásom különben is legszegényebb Gyorok község közlakosságának létfentartási viszonyaira sulyos befolyással van, s azoknak segélyezését nagyon indokolttá teszi, mindamellett inségről, ez idő szerint szó sincs, s a hirlapi közlemény adatai a valóságnak meg nem felelnek."

— **A Baross-parki kioszk vállalkozói.** A mult havi városi közgyülés a Baross-parkban épitendő kioszkra vonatkozólag Jirásek

Lajos tervezetét fogadta el. Az egyes szakmunkákra az árlejtést hétfőn délelőtt tartotta a városi gazdasági szék. E szerint a kőmüves munkát Tódor és Reisinger, az ácsmunkát Volák József, az üveges munkát Gebhardt és Fia czég, a lakatos munkát Stoll Béla, a mázoló munkát Braun és a szobrász munkát Lurza aradi iparosok fogják végezni.

— **Vakmerő rablótámadás.** Nagyváradi uti lakására igyekezett tegnap este 9 órakor Czégei Domokos waggongyári munkás, midőn a városligetben, a volt fürdőépület közelében egy csavargó utját állta, egy szál gyufát kérve tőle. A következő pillanatban már egy másik gyanus alak is csatlakozott hozzájok, tudakolván hogy hány óra lehet. A gyanutlan munkás készséggel huzta ki zsebóráját, de már nem ért rá az időt megnézni, mert a két csavargó rávetette magát s fojtogatni kezdte. A munkás nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem zsebkését előrántva, védekezett. — A dulakodásra egy harmadik czimbora érkezett segitségül s a szegény ember menthetlenül veszve van, ha véletlenül egy arra járó nő léptei zajára a zsiványok Czégeit egy ütéssel leteritve, szét nem ugranak. Czégei később magához tért s megtette a jelentést a rendőrségnél.

— **A tizenhármas szám.** Régi dolog és sokszor előfordult, hogy a vidéki városokban, az a bérkocsitulajdonos, akinek a 13-dik számu kocsit kellett volna előállitani: teljes erejéből protestált, azt követelve, hogy ezt a numerust ugorják át. Először azért, mert a vállalattal nem lesz szerencséje, másodszor azért, mert ehhez a kocsihoz csak nehezen és nagyobb fizetésért kap kocsist, azután pedig azért is, mert a t. cz. közönség ugy sem használja ezt a rossz számu fogatot. Néhol meg is hallgatták az ilyen beszédet s Aradon nincs ilyen numerusu kocsi. Hát most már Szegeden sem lesz, a minek meg van a maga, már általunk is emlitett oka. Az az őrjöngő honvéd ugyanis, a ki a napokban két embert lőtt agyon, lelőtte a 13-as számu bérkocsi kocsisát is, aki az egész dologban ártatlan volt s a ki csak azért került a vérengzés szinhelyére, mert azt a szerencsétlen numerust képviselte. A bérkocsi egészen uj számot kap s igy ha ezentul Szegeden a bérkocsisok valamelyikével baleset, vagy szerencsétlenség történik, az a szegény ember nem lesz tizenhármas számu. Ime, igy érvényesül a babona a század végén.

— **A mezőhegyesi gőzmalmot,** mely a tavalyi év folyamán leégett, most — mint onnan irják — ujból felépitik. Igy az állami uradalom ujra szaporodik egy gazdasági épülettel. A malom berendezését, melynek költsége meghaladja a 100,000 frtot, a budapesti Ganz-gyár eszközli.

— **Házasságkötések a kukoriczaföldön.** Mulatságos esetek történtek az utóbbi hetekben Pécskán. Igen sok szerelmes leány van abban a nagy faluba, kiknek — mint levelezőnk irja — sehogysem sikerült a házasságkötés az oltár előtt. Ekkor valami furcsa babona kezdett terjedni; az hogy ha valaki kukoricza kóréból font koszoruval disziti fel magát, ugy az, a legénnyel kötött házasságot érvényessé teszi a — kukoricza földön. Lett is foganatja a babonának, egyre szaporodtak a kukoricza föld házasságkötései, s ilyenformán most már 100-nál többen kötöttek ilyen házasságot.

— **A temesvár-lippai vasut ügye** gyors tempóban halad előre. A társulat ügyvédje a mult héten járt Lippán azon területek kisajátitása ügyében, melyeken a vasutvonal keresztül halad. Azon birtokosok részére, kikkel a kisajátitást még nem eszközölhette, az ide vonatkozó szerződéseket Grünzweig Miklós községi jegyzőnél hagyta hátra.

— **Milliók a levegőben.** Annak idején megirtuk, hogy a Nagyváradon keresztény vallásra áttért Königsvarter Hermann bárót testvérei perrel akarják megtámadni, arra alapitván a pert, hogy Königsvarter Hermann báró, a kitérés alkalmával atyja végrendeletének intencziói ellen cselekedett. A testvérek ugyanis az állitják, hogy az öreg Königsvarter nagyon vallásos ember volt, aki sohasem tette volna meg Hermann bárót általános örökösnek, ha tudta, vagy legalább sejtette volna róla, hogy az ősei vallását el akarja hagyni. E tekintetben utalnak a testvérek a végrendelet egyik pontjára, melyre az egész pert épitik. A Königsvarter testvérek azért akarják Hermann bárót, az általános orököst megtámadni mert az megsértette apja végrendeletének fent idézett szakaszát, nem viseltetvén pietással az öreg Königsvarter vallásos érzelmei iránt, A per elé Bécsben nagy érdeklődéssel néznek.

— **Nem lesz több leányvásár.** A gainai leányvásár egyik büszkesége volt Arad vármegyének. Minden esztendő augusztus 18 án megnépesedett a gainai hegytető, odament a nagyhalmágyi járás minden szemre való román lánya meg legénye s megtartották a leányvásárt. Abból állott az, hogy a leányok kirakták minden ruháikat, drágaságukat, pénzüket s szerecsikától piros rózsákat festve halvány arczaikra, maguk is odaállottak a hozomány mellé: hadd jöjjön az a legény, akit a teremtő neki rendelt. És csakugyan ott is volt a sok legény; a leányok egy részét kiválogatták s akinek nem jutott párja, az szégyenkezve ment haza s várt a következő esztendeig, amikor aztán ujra kiállott a vásárra, hátha most ragyogóbb a szeme, pirosabb az arcza s elviszi valamelyik legény. Mikor aztán nem volt már több kapható leány, ment mindenki haza a falujába s s a jövő farsangon megtartották a hétországra szóló lakodalmat. Azért jöttek tulajdonképpen itt össze a legények, lányok a gainai leányvásáron, mert az egyes községek lakosai a nagy távolság, meg a nagy hegyek miatt, csak ritkán jöhettek össze egymással s ez a vásár olyan leánynéző forma volt. Most azonban nemrég Felső-Vidra község vásártartási jogot kapott, s az itteni nagyvásár lesz ezután a közös találkozó; aminek folytán a gainai hegy tetejéről eltünik egy csomó romantika. Az idén már nem tartják meg a gainai leányvásárt.

— **A becsületes nazarénus.** Kellemetes meglepetés érte e napokban Pap Mihály feketegyarmati gazdát. Körülbelül tizennégy év előtt egy ösmeretlen ember fiatal feleségét megszöktette. Azóta hirét sem hallotta az asszonynak; csak mult héten állitott be hozzája Toki Gábor gazda azzal a kijelentéssel, hogy ő volt az ki feleségét megszöktette. Most azonban nazarénus lett, igy tehát hajlandó Pap Mihálynak feleségét visszaszármaztatni. Pap uramat ez a kijelentés annyira dühbe hozta, hogy holtra páholta Toki Gábort.

— **Központi olvasó-kör.** Szemlakon — mint levelezőnk irja — egy ujabb, most már harmadik olvasó-kör alakult. A másik két olvasó-kör azonban a legutóbb alakult körrel szemben csekélyebb életképességü, mig a „Központi olvasó-kör"-nek — szemlaki tudósitónk szép jövőt jósol, a mennyiben nemcsak az értelmesebb földészek, hanem az intelligensebb elemek is tagjai lettek a körnek, kiknek száma naponként növekszik. A körnek főfeladata a magyarositás. Ezt a feladatot, illetőleg czélt szakszerü felolvasásokkal fogják elősegiteni. A körnek alapszabályait már felterjesztették jóváhagyás végett a belügyminiszterhez.

— **Angyalcsinálás.** Ez a csunya mesterség bizonyult rá Komlóson Hektor Annára, aki a kis-komlósi német leányok bünös szerelmi viszonyainak gyümölcseit segitett évek óta galádul elemészteni. Borzalmas az a részlet, melynek révén a gaztettre akadtak. Franczhoffer Anna udvarában a kutyaegy gyermek fején rágódott s csendőrség kideritette, hogy Helber Anna pusztitotta el a kisdedet ugyancsak Hektor Anna segitségitségével. A nyomozás eddig három esetben bizonyitotta rá az angyalcsinálást Hecktor Annára.

— **Fiatal szinész öngyilkossága** czimü hirre vonatkozólag azt irják, hogy ifj. Abonyi Gyula fia volt Abonyi Gyulának, a nemzeti szinház tagjának. Apját semmi vád nem illetheti a fiatal szinész trágédiája miatt, mindent elkövetett fia érdekében, a mit egy apa tehet. A fiu szerelmes volt, nagyon fiatal kora daczára nősülni akart s az okozta szerencsétlen ballépését. — Más részről még a következő részleteket kaptuk: „Az öngyilkost szülei a kereskedő pályára adták, azonban az ábrándos fiu mint kereskedő-tanuló megszökött egy a helységben működő vándor szinészcsapattal. Soká nem hallott felőle hát senki, ő pedig járta a nyomoruságos dicsőség utját, hol gyalog, hol szekéren, amint tellett. Legutóbb a 17—18 éves fiu belészeretett a társulat egyik énekesnőjébe s kijelentette, ha nőül nem veheti, öngyilkos lesz. Az öngyilkosság gondolata és fenyegetése különben is állandóan lelkén és ajkán volt, regényes és buskomorságra hajló természete ezt tekintette a sors mostohaságából való kibontakozás ideáljául."

— **Czipészből közgyám.** A gyulai törvényszéknél tegnap tárgyalták nagy érdeklődés mellett Uzon Ferencz városi közgyám monstre-pörét, akire e vizsgálat huszonkét sikkasztás esetét bizonyitotta rá, a károsodott hatvanhat fél pedig fért alig a terembe. A tárgyalás két napot vett igénybe, annyi volt a tanuk száma. Uzon a sikkasztásokat mind beösmerte, mentségül csak azt hozva fel hogy hogy azelőtt czipész volt s hirtelen előkelőbb körbe jutva, müveletlenségével nem tudott környezetéhez illeszkedni és sok esetben hiszékenysége által rutul rajta vesztett hivataloskodásán. A törvényszék itélete, tekintetbe véve enyhitő körülményeket Uzont 1 félévi börtönre itélte.

— **Az akadály.** A halál angyala éjszaka röpitette el a bölcsőből az ártatlan lelket. Az anyja sokáig sirt, reggel pedig vörösre dagadt szemekkel fölkereste a kerületi orvost. Az már leolvasta az arczáról, hogy mi járatban van s az irományai közül mindjárt a halotti igazolványt rántotta elő.

— Hány éves volt?

— Kétéves hét hónapos . . .

— Mi baja volt?

— Görcsök . . .

— Mikor halt meg?

— Éjjel két órakor.

— Akkor csak holnap délután temetheti el.

A szegény asszonynak kiverejtékezett az arcza.

— Nem lehetne ma!

— Nem lehet . . . A törvény, törvény.

Az asszony könyörgésre fogta s összekulcsolt kezét siránkozva nyujtogatta feléje s vonagló ajkkal rebegte:

— Ma, ma, az isten áldja meg doktor ur, ma.

— Nem lehet! — kiáltotta ingerülten a doktor. — Aztán micsoda anya az olyan, aki mindjárt el akarja földelni kisdedét.

Föllélegzett erre az asszony, kezé fejével letörülte a könyjét s fejrázva, szótagonkint mondta el a magyarázatot.

— Azért akarom ma eltemettetni, mert holnap napszámra kell menni, hogy a másik gyermekemnek kenyeret szerezhessek . . .

— **Köszönet.** Az aradi polgári takarékpénztár igazgatósága, az aradi első magyarnyelvterjesztő betegsegélyző- és temetkezési egyletnek 10 forintot adományozott. Fogadja nevezett intézet hálás köszönetünket. Az elnökség.

— **Köszönet.** Vojtek és Weisz aradi kereskedő czég 5 forintot, mint e czégnek és egyik alkalmazottjának vitás tételét, az Aradi tanitótestületek segélyalapjának emberbaráti czéljaira ajánlta fel. A nemeslelkü adományért a nyilvánosság utján is hálás köszönetet mond az elnökség.

HYMEN.

Csepreghy Mihály, a József-nádor malomcsatorna főmérnöke, az aradi társadalom ismert és kedvelt tagja folyó hó 21-én esküszik örök hűséget Lőrincz-Szent-Kátán Végh Karolin kisasszonynak.

GYÁSZROVAT.

† **Petkó Lázár** dr. aradi ügyvéd vasárnap reggel 62 éves korában elhunyt. A „Viktória" román takarékpénztáron gyászlobogó tudatja ez a halálozást. A románok az elhunytban egyik vezéregyéniségüket vesztették el, ki mint a régi generáczió egyik conzervativ szellemü alakja, mindenkor az egyetértés igaz és müvelt hive volt. A megboldogult egykor országgyülési képviselő is volt Hunyadvármegyében. Nehány évvel ezelőtt költözködött Aradra, hol többrendbeli családi gyásza igen megviselte. Mint virilista, tagja volt Aradváros törvényhatósági bizottságának, továbbá tagja a gör. kel. rom. egyházi congressusnak, zsinati képviselő és tagja a román olvasókörnek. A „Victoria" takarék- és hitelintézet igazgatósági elnökét s egyik legnagyobb alapitó részvényesét vesztette el Petcoban. Temetése tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett, melyen Metianu János püspök is megjelen,

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Az aradi ipartestület elöljárósága.** Vasárnap délután az ipartestület tanácstermében értekezletet tartottak, melyen megállapitották az elöljáróság előzetes névsorát, melyet a 10-diki közgyülésnek elfogadásra ajánlani fognak. Elöljárókká ajánltattak: Domokos Lajos, Czeiler István festö, Bauer Gyula, Rajta György, Hönig Frigyes, Csóty Nándor, Berán Antal, Kristyóry János, Tóth Mihály szabó, Román Vilmos, Glük Károly, Limbeck János, Steigerwald Alajos, Bozsik György, Herdl Ödön, Pakszián Sándor, Gruber István, Kaiser Lipót, Förster Dániel, Probszt Mihály, Sponner Vilmos, Don Constantin, Reinhard Fülöp, Nikolits Péter, Panker Viktor, Hoffmann Viktor, Vollák József, Vild János, Millig Mátyás, Engelsz Mihály. Számvizsgálókká: Klein Ignácz, Regdon Sándor, Barth Lajos. Póttagokká: Solymos József, Schrodt Lajos, Irmer Henrik, Pavecsics Antal, Rácz Sándor, Lénárd Imre, Herling Imre, Takács Benö, Frener Márton, Weszely Pál, Stoll Béla, Bajer Sándor, Szablóczky László, Csatlós József és Gorzó Antal.

MULATSÁGOK.

Hangverseny és tánczvigalom.

— Márczius 3. —

Az aradi kereskedö ifjak közmüvelödési köre a vasárnap este rendezett hangversenynyel ismét ujabb jelét adta életrevalóságának.

Az uj helyiségök megnyitó ünnepélyt is beleszámitva a vasárnapi estély már a harmadik volt az idei szezonban és mindegyiknél fokozódott érdeklödést tapasztaltunk. Szóval a „kereskedö ifjak" czége, melynek nevében Tedeschi Viktor egyesületi elnök jegyez: életképes.

A vasárnapi hangverseny magasabb nivóju volt az elözönél. Az elsö müsor-szám egy quintet volt; elöadták Höszly Jakab, Schreyer Harry, Zoltány János, Wimmer József és Mayer Ede. Talán mondanunk sem kell, hogy a quintet nagy tetszést aratott. Utána Schauer Szida k. a. olvasta fel Mikszáth Kálmán „Frivol akta" czimü novelláját. A felolvasó ügyes és szinezö elöadása csak emelte a novella élénk témáját. Szalay Soma „A galamb" spanyol szerenádot énekelte kellemes baritónján Höszly Jakab kifogástalan zongora kisérete mellett. Utána duett következett Rosenthal Irma és Molnár Szabellától. A hölgyeknek a sok tapsra ráadást is kellett énekelniök. Eibensütz Irén négykezest játszott Schreyer Harryval Beethowentöl. A hangos tetszésnyilatkozatokra magyar dalokat adtak elö. Végül a müsor igen ügyes száma következett: Nyaktörö hegedü verseny. A humoros zenét és némajátékot talán jobban már alig lehetett volna produkálni, mint azt Schreyer Japues és Mayer Ede elöadták.

Azután megkezdödött a tánez. Itt most már nincs mit referálnunk, mert a kereskedö ifjak mulatságai kedély dolgában hiányt nem szenvednek. A zenét Rácz Kis Jancsi ügyes bandája szolgáltatta, kiknek játékában erös haladást látunk.

A tánczestélyen a supirozást ifj. Schor Béla konyhája szolgáltatta kifogástalanul.

A jelen volt hölgyek névsorát itt adjuk:

Asszonyok: Weisz Sándorné, Neumann Dánielné, Eles Arminné, Roth Józsefné, Epstein Mihályné, Schwarcz Józsefné, Weinberger Ferenczné, Steinitzer Józsefné, Jakobovits Mórné (Szeged), Kronstein Dánielné, özv. Tischné, Brankovits Györgyné, Fischer Pálné, Iritz Bernátné, Rosenfeld Hermanné, Szilágyi Albertné, Neumann Jakabné, Ungár Sándorné, Goldfeld Jakabné, Böhm Adolfné, Eibenschütz I-né, Keppich Zsigmondné, dr. Keppichné (Szászrégen), Luxné, Holländerné, dr. Székely Mihályné, özv. Schauerné, Kopetkó Kálmánné, Pöltzl Miksáné, Schütz Vilmosné, Wasszits Györgyné, Keller Gyuláné.

Leányok: Weinberger Etelka (Szathmár), Röth Betti, Epstein Ella, Schwarcz Janka és Berta, Fisch Sarolta, Grünblatt növérek, Eibensütz Irén, Hirschl Hermina (Budapest), Rosenthal Irén, Iritz Ella, Molnár Irma, Szilágyi növérek, Salgó Lenka, Neumann Ida, Fischer Mariska Krausz Ninuska, Schauer Szida, Kopetkó Ilona, Schütz növérek, Waschitz Ida, Nemes Vilma, Tisch Lujza, Tisch Regina, Keller Janka, Stern Jenni, Sonn Irén.

(=) **Tisztviselök tánczmulatsága.** Az aradi állami tisztviselök késön gondolták reá magukat, hogy tánczvigalmat rendezzenek, hanem a mi késik, nem mulik. Ugy gondoltak: mulatni lehet a böjtben is. A mint értesülünk folyó hó 9-én szándékoznak tánczmulatságot rendezni az ipartestület termében. Meghivók még nem küldettek szét.

(=) **Tánczmulatság Csermön.** A cserméi izr. hitközség által épitendö templom javára folyó hó 12-én zártkörü tánczvigalmat rendeznek a cserméi kaszinó termeiben. A mulatság — tekintve a jótékony czélt — elöre láthatólag jól fog sikerülni. A tánczvigalomhoz a zenét Purcsi János csabai zenekara fogja szolgáltatni. A kitünö banda közremüködése mindenesetre növeli az érdeklödést. Beléptidij személyjegy 1 frt, családjegy 3 frt.

SZINHÁZ, IRODALOM, MÜVÉSZET.

A szinház müsora:

Márczius 5. (Kedd) Clemenceau, szinmü: P.-Márkus Emilia vendégjátékával.

Márczius 6. (Szerda) A kaméliás hölgy, dráma; P.-Márkus Emilia vendégjátékával.

Márczius 7. (Csütörtök) A zsidónö, opera; Mezey Mihály jutalomjátékául.

P.-Márkus Emilia vendégjátékai.

II.

A vasgyáros.

(h). A müvésznö egyet gondolt, s az egyik lemonádé helyett megitatta a közönséggel a — másik lemonádét. Ha nincs „Romeo és Julia", hadd legyen „Vasgyáros". Az asszonynép épen ugy megsiratja Romeo ifju halálát, mint Derblay ur és Claire házasságának fájdalmas történetét. Az asszonynép csak sirni akar a szinházban, semmi egyebet. Abban pedig volt böven része vasárnap este.

Mert Clariet, a büszke leányt, a megtört asszonyt P. Márkus Emilia oly igaz szinekkel ábrázolta, aminöre csak az ö nagy müvészete képes. Játékának nemes egyszerüsége, természetessége, kitöréseinek ereje teljessé tették amaz illuziókat, amelylyel a közönség az ö alkotásának megtekintésére a szinházba ment. — A müvésznönek nyilt szinen, ugy mint felvonások végével zajos, öszinte tapsokkal adózott az intelligens publikummal zsufolásig telt ház.

Tompa Kálmán Derblayje erötöl duzzadó, mélyen átgondolt alakitás volt, mely perczre sem tévesztette el hatását. Az elismerés tapsaiban Tompa legszebb jutalmát nyerte ambicziójának. A müvésznövel öt szólitották legtöbbször lámpák elé.

A gyermeteg, kedves Susanneba Novák Irén öntött sok természetes bájt, egyszerüséget, meggyözve bennünket ujólag szép jövöre hivatott képességeiröl.

Benedek Bligny herczege gyenge volt.

III.

Frou-Frou.

(v.) Francisz után Claire, Claire után Gilbert — elég változatosság arra, hogy a kiváló vendégmüvésznö sokoldalu talentumát s bámulatos alakitó képességét mindig más és más genre-ben élvezzük, csodáljuk.

Az este a szó legszorosabb értelmében ki volt árulva a szinház. Nemcsak minden létezö hely, ugy a parterren, mint a páholyokban, Arad créme-jétöl elfoglalva, hanem még az orchestrum is zsufolásig tömve. Aradnak anynyi szép hölgye, leánya, asszonya, talán még nem volt együtt, egyszerre, mint tegnap. Egyszóval: élvezet, ha az ember a szinpadra néz s élvezet, ha a nézö közönségen pihenteti meg a szemét.

Hogy P. Márkus Emilia milyen Gilbert volt, — nos, müvészi, tökéletes. De ezt talán fölösleges is nekünk itt bizonyitgatni. Azt azonban mondhatjuk, hogy Arad közönségének legjobban tetszett akkor, mikor mint szeleverdi Frou-Frou pajzánkodott, csintalankodott, ellenállhatlan kedvességet, bájjal és természetességgel. A harmadik felvonás végén vagy hatszor a lámpák elé hivták. Kihivták különben sokszor minden felvonás végén s megtapsolták minden jelenése után.

A müvésznö kezére legtehetségesebb szinészeink, szinésznöink játszottak s igy igazán kitünö esténk volt. Nagyon meg kell dicsérnünk Angyal Ilust, Gál Gyulát, Balassát, Delli Emmát és Tompát, kik legjobb tehetségük szerint alakitottak szerepeikben.

A felvonásközök kissé, vagy mondjuk mondjuk inkább, szokatlanul hosszura nyultak. A közönségnek kivált a női része azonban szivesen megbocsátotta ezt P. Márkus Emiliának azért a pazar toilette-pompáért, mit a megvárakoztatásért öt felvonáson keresztül kifejtett.

—

* **P. Márkus Emilia** urnö, a budapesti nemzeti szinház müvésznöje még két estén fog fellépni bérletfolyamban. A t. bérlök nem téritik meg a jegyek árkülömbözetét. A müvésznö ujabb két fellépéséröl a következö jelentést bocsátotta ki a szinház igazgatója.

Jelentem a mélyen tisztelt közönségnek, hogy szerencsés voltam a t. bérlö uraságok érdekében P.-Márkus Emilia urnöt még két vendégfellépésre megnyerni. E két elöadás holnap kedden és holnapután szerdán lesz bérletfolyamban, felemelt helyárakkal. Szinre kerülnek: Kedden páratlan bérletben: Clemenceau, szinmü. Szerdán páros bérletben: A kaméliás hölgy, dráma. E két elöadásra jegyek válthatók már ma a szinházi pénztárnál. Leszkay András, szinigazgató.

* **Mezei jutalomjátéka.** Csütörtökön, e hó 7-én páratlan bérletfolyamban kerül szinre Mezey Mihály jutalomjátékául A zsidónö opera. A czimszerepet R. Réthy Laura játsza. Jegyek az elöadásra már ma válthatók a szinházi pénztárnál.

* **Sólyom Lajos,** az aradi szinház egyik énekese, a napokban Szegeden bemutatkozott a „Koldusdiák" czimszerepében. Az ottani lapok azt irják, hogy a vendéget rokonszenvesen fogadta a közönség. Konstatálják róla, hogy több a szerencséje, mint a hangja, s hogy a szegedi szinházban nem számithat babérokra.

* **Bernardó Montilla.** Az „Olcsó könyvtár" füzetes vállalat 343 száma most jelent meg a Franklin-Társulatnál Echegaray József „Bernardo Montilla" czimü, nagyhatásu, három felvonásos drámájának magyar forditását tartalmazza, melyet a spanyol eredetiböl Patthy Károly forditott kifogástalan magyarsággal és szép drámai nyelven. Egy füzet ára 40 kr.

* **Pályanyertes vidéki iró.** A nagyváradi Szigligeti-társaság tegnap közgyülést tartott, a melyen a társaság pályázatainak eredményeit hirdették ki. Két pályatétel volt. A szépirodalmi pályázat 200 koronás diját egyhangulag „A lányunk a iszik" czimü novellának itélték oda a birálók. A jeligés levélkéböl Sas Edének, ennek a teheséges fiatal novellistának a neve tünt ki. A tudományos müre hirdetett pályázat 100 koronáját Cseplo Péter premontrei tanár nyerte. Este a pályanyertesek tiszteletére sikerült banket volt.

* **Kraxelhuber Tóbiás a szinpadon.** Pozsonyban tegnap a varosi szinházban Rákosi Jenö (Magdolna) czimü népdrámáját adták, melynek ötödik képe egész váratlanul nagy meglepetést keltett. A társulat komikusa, Kovács Mihály ugyanis az utczai jelenetben mint Kraxelhuber Tóbiás jelent meg hü maszkban, az elmaradhatatlan német pipával s óriási derültség mellett igazi pozsonyi dialektusban elmondta nézeteit a magyar szinészet állandósitásáról. Perczekig tartó tüntetés támadt erres a rögtönzést zajosan megtapsolták. Magdolnát különben Haraszthy Hermin az aradi szintársulat volt tagja játszotta s kiváló sikert aratott vele. A dráma nagy hatást tett a közönségre.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A szatmári kivégzés.** Mint lapunknak távirják: A szatmári négyszeres rablógyilkosok elöttma reggel hirdették ki a halálos itéletet, amelyet holnap reggel hajtanak végre Francz Pálon; Francz meghatottság nélkül hallgatta az itéletkihirdetö kimenetkor azt mondá: »Ártatlanul is meg lehet halni.«

TÁVIRATOK.

A delegácziók egybehivása.

Budapest, márczius 4. (Saj. tud. táv.) Mint a »Magyar Értesitönek« Bécsböl je-

lentik, a delegácziókat még május hó folyamán fogják egybehivni. Az osztrák képviselőház a delegáczió tanácskozásával egyidejüleg fogja a költségvetés tárgyalását folytatni.

—

Mágnások az inségesekért.

Budapest, márczius 4. (Saj. tud. táv. Károlyi Istvánnénál nagy előkelő társaság tanácskozott az alföldi inség enyhitésén. Elhatározták, hogy 19. és 20-án nagyszerü bucsuvásárt rendeznek az operában elárusitással.

—

Alaptalan hiresztelés.

Budapest, márczius 4. (Saját tud. táv.) Azt hirdették, hogy özv. Károlyi grófnő visszavonta a betörő ellen emelt panaszát. Ez nem igaz, mert az emelt vádat változatlanul fentartja.

—

Elfogott szoczialista vezér.

Hódmezővásárhely, márcz. 4. (Saj. tud. táv.) Tegnap ide egy század katonaság érkezett, Kovács János fővádlottal, ki a reggeli vonattal érkezett. Kovácsot hat csendőr kisérte a városháza czellájába. A lakosság nagy tömegben várta az állomáson, de aztán legnagyobb rendben szétoszlott.

—

Óriási tüzvész.

Torontó, márcz. 4. (Saját tud. táv.) Az elmult éjjel tüz ütött ki, mely a nagyobb áruházak részét elpusztitotta. A kárt lehetetlen megbecsülni. Azt hiszik, hogy a tüz gyujtogatásból ered.

—

A király köszönete.

Zágráb, márczius 4. (Saját tud. táv.) A király a bánhoz kéziratot intézett, melyben köszönetét fejezi ki azért, hogy Albrecht főherczeg elhunyta alkalmából Horvát- és Szlavonország is részvétével csatlakozott a gyászhoz. Utasitja a bánt, hogy hozza köztudomásra legbensőbb köszönetét.

—

Az udvar köréből.

Bécs, márczius 4. (Saj. tud táv.) A király tegnap délután Mária Theresia würtenbergi herczegnőt látogatta meg. — Károly Lajos főherczeg tegnap délelőtt Piret báró lovassági tábornokot, Albrecht elhunyt főherczeg udvarmesterét, kihallgatáson fogadta. — Ferencz Ferdinánd főherczeg tegnap este Insbrukba utazott. — Ottó főherczeg tegnap Karlsbadba ment. — Károly István főherczeg szombat este Pólába visszatér.

—

Megczáfolt hiresztelés.

Bécs, márczius 4. (Saj. tud. táv.) A berlini »Neuesten Nachrichten«-ből a »Wiener Tagblatt« által átvett azon hir, hogy királyunk ellen Cap-St.-Martinban tartózkodása alatt egy osztrák anarkista merényletet szándékozott elkövetni és a franczia rendőrség az illető anarkistát letartóztatta, hivatalos értesülés szerint elejétől végig koholmány.

—

Roseberry lord állapota.

London, márczius 4. (Saj. tud. táv.) Rosenberry lord miniszterelnök állapota rosszabbodott. A legutóbb kiadott orvosi jelentés szerint a beteg ereje folyton hanyatlik.

—

Az orosz külügyér.

Pétervár, márczius 4. (Saj. tud. táv.) Lobanov herczeg külügyminiszter e hét végén ide érkezik és a külügyi hivatal vezetését azonnal át fogja venni.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi első takarékpénztár közgyülése.

— Márczius 3. —

Aradi első takarékpénztár vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg 54-ik évi rendes közgyülését, mely iránt a részvényesek élénk érdeklődést tanusitva, tekintélyes számban jelentek meg.

A gyülést első izben vezette ezen alkalommal Sarlot Domokos elnök, kit funkcziója végén a részvényesek zajosan megéljeneztek.

A közgyülés örvendetesen vette tudomásul a pénzintézet virágzó, folyton fejlődő menetét, mit legélénkebben illusztrál az a tény, hogy a kedvezőtlen közgazdasági viszonyok daczára is a mult évi nyereség az előző évit 11,000 frtot meghaladó összeggel mulja felül.

Lukácsy Miklós vezérigazgatónak nyugdijaztatása iránti kérelmét elfogadta a közgyülés. Az uj vezérigazgatót az igazgatóság fogja az alapszabályok értelmében megválasztani.

Az aradi első takarékpénztár ez évben hetven frt. osztalékot fizet részvényenként, mely már tegnap felvehető volt az intézet pénztáránál.

*

A közgyülésen Sarlot Domokos elnöklete mellett jelenvoltak a következő részvényesek:

Assael Adolf Abrahám, Bánhidy Antal br., Bing Ede, Braun Mór, Bogdán Virgil dr.. Baross Dezső, Buchsbaum Adolf, Csutak Károly, Dániel Kálmán, Domány József, Edelmüller József, Eles Armin, Gruber Hugó, Hánn Alajos, Inkei Emil, Keresztes Gyula dr., Kneffel Lajos, Kohn Zsigmond, Kornay Károly, Kollmann Mór, Kugler István, Lukácsy Lajos, Lustig Armin, Maresch Gyula, Mihálik Béla, Müller Károly, Nemess Zsigmond dr., Nikodém János, Priegel István dr., Posgay Lajos dr., Purczell Béla br., Raucher Adolf, Reicher Károly, Robitsek Agost dr., Sallai Béla dr., Schartner Sándor dr., Szalay Antal, Szabó Géza, Scherhag Henrik, Széchényi Adolf, Simalya Mihály, Szilágyi Ede dr., Schuszter Illés dr., Szojka János, Szontagh Géza, Steiner Jakab, Steiner Ferencz, Tedeschi Viktor, Tiszti Lajos, Varjassy József, Wadowszky Gusztáv s az intézet tisztviselői.

Sarlot Domokos főkapitány első sorban megköszöni elnökké történt megtisztelő választását. Azért teszi ezt ezen alkalomból, mivel a választáson nem volt jelen. Törekedni fog az intézet ügymeneteléről teljes tájékozást szerezni s a részvényesek érdekét főleg előmozditani. (Általános éljenzés.) Attér a közgyülésre. Letétetett 98 részvényes által 373 részvény, ezek 241 szavazatot képviselvén, az ülés határozatképes. Üdvözölvén a szép számban megjelent részvényeseket, a közgyülést megnyitja. (Eljenzés.) A jegyzőkönyv vezetésére Zöldy Jenőt, annak hitelesitésére pedig Bánhidy Antal br. és Inkei Emilt kéri fel.

Az évi mérleg, valamint a nyereség és veszteség-számla felolvasását nem kivánták a részvényesek, mivel azok a helyi lapokban közölve voltak, hanem tudomásul vették.

Eckhard Ede olvasta ezután az igazgatóság jelentését, melyből az alábbi részletet közöljük:

Az egyes üzletágak eredményét szabadjon a következőkben ismertetni.

Betételeinknek 1894. évi december 31-iki álladéka az előző év álladékával szemben 175572 frt 18 kr. emelkedést tüntet fel.

Az álladék ily arányu növekedése bizonyságot tesz betevőinkkel szemben részünkről mindenkor tanusitott előzékenységünkről és a legkiterjedettebb határok között nyujtott előnyökről, melylyel ezen üzletág emelkedését czélozzuk, de része a jelzett gyarapodásnak a betevő közönségnek a társulattal szemben tanusitott fokozódó bizalma is. Váltó tárczánk a mult évi álladékkal szemben apadást mutat. Az apadás fő oka a kedvezőtlen gazdasági viszonyok következménye. Jelzálogos kölcsöneink álladéka lényegtelen; összesen: 23758 frtnyi apadást mutat. Ezen apadás daczára is, még mindig másfél milliót meghaladó összeggel szerepelnek mérlegünkben ingatlan kölcsöneink s e szerint a társulat rendelkezésére álló anyagi erőkből ezen kiváló üzletágat megillető rész nyert itt elhelyezést.

Az előlegezési üzletágak mindenike növekedő irányzatot mutat.

A folyó számlára nyujtott előlegek álladéka 101715 frt 04 kr; állam- és értékpapirra adott előlegek álladéka 20417 frt és az arany- és ezüst tárgyakra nyujtott előlegek álladékának 4890 frt emelkedésével számolunk be. Előlegezési üzletágaink mindenikének növekedő irányzatát megnyugvással jelentjük s azoknak a jövőben való tovább fejlesztését czélozzuk.

A mult évi befejező számadások adatainak rövid ismertetése után jogos örömérzettel mutatunk a kedvezőtlen közgazdasági viszonyok daczára is elért azon eredményre, hogy ez évi nyereségünk a mult évit 11000 frtot meghaladó összeggel mulja felül.

Az elért eredmény jelzi tevékenységünk azon irányát, hogy minden rendelkezésünkre álló eszköz igénybe vételével óhajtottuk a társulat érdekeit szolgálni.

A felügyelő-bizottság által elfogadott, az 1894 évi nyeremény felosztására vonatkozó javaslatunkat a február 21-én megtartott igazgató-választmányi ülés jóváhagyásával a következőkben terjesztjük elő:

Az 1894. évi mérleg szerinti nyereményre vonatkozó igazgatósági felosztási javaslat.

Az 1894. évi mérleg szerinti nyeremény 71,821 frt 04 kr. Levonva: 1. A 240,000 frt részvénytőke 6 százalék kamatját 14400 frt — kr. 2. Az 1893. évről elővezetett nyeremény felesleget 3723 frt 58 kr., 18,123 frt 58 kr. marad 53,697 frt 46 kr.

Ennek folytán a 71,821 frt 34 kr. mérleg szerinti nyeremény az alapszabályok 107. §-ának rendelkezése szerint következőleg osztandó fel: 1. A 800 darab 300 frtos (600 korona) részvény, 240,000 frt részvénytőkéje után 6 százalék 14,400 frt — kr.

2. A még felosztás alá kerülő 53,697 frt 46 krból: a) 10 százalék a rendes tartalékalapnak 5369 frt 74 kr. b) 10 százalék jutalék az igazgatóságnak 5369 frt 74 kr. c) 2 százalék a hivatalnoki nyugdij alapnak 1073 frt 95 kr. 11,813 frt 43 kr. 3. A felügyelő bizottság tiszteletdija 900 frt — kr. 4. 800 darab részvény osztalékának 70 frtra leendő kiegészitésére felülosztalékul 41,600 frt — kr. 5. Jótékonyczélu adakozásokra 700 frt — kr. 6. A társulati hivatalnokok jutalmazására a vezérigazgató kivételével 1,200 frt — kr. 7. Az 1895. évi nyeremény számla javára előirandó 1,207 frt 61 kr. Összesen az 1894. évi mérleg szerinti nyeremény 71,821 frt 04 kr.

Az igazgatósági jelentés Lukácsy Miklós lemondott vezérigazgatóról az alábbi, meleg sorokban emlékezik meg:

Lukácsy Miklós a társulat vezérigazgatója szolgálatának betöltött 34 éve után, korára, folyton gyengülő egészségére és kedélyállapotára való hivatkozással f. évi január hó 25-én beadta viselt vezérigazgatói állásáról való lemondását; kérvén annak elfogadásával nyugdijaztatását.

Lukácsy Miklós 1861-ben lépett a társulat szolgálatába mint főpénztárnok, később volt az intézet vezértitkára s utóbb vezérigazgatója.

A férfi lelkesedésével és a cselekvés vágyának erejével lépett az intézet szolgálatába akkor, midőn még intézetünk a mai fogalmak szerint nagyon szerény és alig számbavehető eszközökkel rendelkezett.

Szolgálati ideje alatt az intézet jó és balsorsának részese s részese az elvitázhatlan haladásnak is, melyet a jelen multtal szemben felmutat.

Hasznos munkássága és tevékenységét méltánylandó az igazgatóság az igazgató választmány hozzájárulásával a vezérigazgató nyugdijaztatása iránti kérését teljesitendőnek találta, megállapitotta annak módozatait, melyre vonatkozó jelentését lesz szerencséje alapszabályszerü elintézés végett a t. közgyülés elé terjeszteni, kérve annak az előterjesztés értelmében való elfogadását.

A felügyelő bizottság az ügykezelést minden tekintetben rendben találta. Az igazgatóság felosztási tervezetéhez hozzájárul, valamint

ahhoz is, hogy minden részvény után hetven frt fizettessék ki.

Sarlot Domokos elnök határozatkép kimondja — senki nem szólván hozzá a jelentésekhez — hogy azok elfogadtatnak s a felmentvény megadatik.

Nikodem János kiemeli a felügyelő-bizottság mult évi müködését, amely, mint minden évben, ugy most is, havonta teljesitette kötelességét, sőt azon nagy fáradtságot is vette magának, hogy tél közepén, hetekig tartó munkában az összes zálogtárgyakat darabonként megvizsgálta és azok értékét felvette. Inditványozza, hogy a felügyelő bizottságnak ezért külön köszönetet szavazzon a közgyülés. (Éljenzés.)

Dániel Kálmán a felügyelő bizottság többi tagjának nevében is megköszöni az elismerést s azon igéretet teszi, hogy a felügyelő bizottság ezentul is buzgón fogja kötelességét teljesiteni. (Éljenzés.)

Kornay Károly erkölcsi kötelességének tartja felszólalni s azt hiszi, az összes részvényesek érzelmének ad kifejezést, ha inditványozza, hogy Lukácsy Miklós iránt nyugdijba helyezése alkalmából fáradhatlan, önzetlen, buzgó és szakadozott müködéseért a közgyülés elismerő köszönetének adjon kifejezést. Egy emberöltőn keresztül tartó munkásságával a takarékpénztárt elsőrendü intézetté alakitotta át s most vagyon nélkül hagyja el vezérigazgatói helyét. Ritka példa ez, mely elismerésre méltó. Inditványozza, hogy a közgyülés ne csak jegyzőkönyvileg, hanem átirat utján is fejezze ki Lukácsy Miklósnak elismerését és köszönetét. (Helyeslés.)

Inkey Emil örömmel csatlakozik az előtte szóló szavaihoz s inditványozza, hogy a közgyülés az elnöknek, igazgatóságnak felügyelő bizottságnak s az intezet tisztviselő karának szintén jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon.

Sarlot Domonkos elnök fel akarja olvastatni a Lukácsy Miklós nyugdijaztatására vonatkozó igazgató választmányi véleményt, mely azonban felolvasás nélkül tudomásul vétetett és jóváhagyatott. E szerint tehát Lukácsy Miklós f. évi augusztus hó elsejével nyugalomba lép, ezen időtől fizetése beszüntettetik s részére 3600 frt. évi nyugdij folyósittatik. Az ekként megüresedett vezérigazgatói állás betöltésére vonatkozólag az alapszabályok intézkednek. Ennek értelmében az igazgatóságot felkéri az elnök a szükséges intézkedések megtételére.

A napirend kimeritettvén, a közgyülés az elnök zajos éltetése közt véget ért.

—

A jubiláló légszeszgyár közgyülése.

— Saját tudósitónktól. —

Arad, márczius 4.

Kétségtelen, hogy a légszeszvilágitási társulat megalapitása fontos tényező volt Arad város elöhaladásában, s épen azért a vasárnapi jubiláris közgyülés nemcsak a közvetlenül érdekelt felek, de a nagy közönség figyelmét is felkeltette.

Ezelőtt huszonöt évvel alapitották meg Arad város polgárai a légszeszgyárat, mely egyike a délvidék legvirágzóbb gyártelepeinek. A társulat a város közvilágitására oly árakon vállalkozott, melyek az előállitási árnál alacsonyabbak voltak.

Most legutóbb is, a jubileum alkalmából Auer-féle égőkkel látták el a Szabadságtér és Andrássy-tér lámpáit, oly világitással gazdagitva Arad városát, amilyen az ország egyetlen videki városában sem található.

A légszeszvilágitási részvénytársaság közgyülésén jelenvoltak:

Bonts Döme elnöklete alatt Salacz Gyula Aradváros képviseletében, Bund Henrich, Bartscht Alajos, Domány József, Éles Ármin, Haun Alajos, Heinrich Sándor, Kneffel Lajos, Institóris Kálmán, Lustig Ármin, Mayer Samu, Sallay Béla dr., Szontagh Gyula, Szontag Géza, Tedeschy Viktor, Wallfisch Ármin, Weidenfeld István dr.

Bots Döme elnök rövid, de meleg beszéddel nyitotta meg a közgyülést, vázolva amaz áldozatkészséget, s nemes ambicziót, amelylyel Arad polgárai ezelőtt egy negyedszázaddal a légszeszgyárat megalapitották. Az igazgatóság tevékenységét is felsorolta amaz érdemek mellett, amelyekre Stepniczka Manó müigazgató hosszu munkásságával rászolgált.

Elnök ezután a közgyülési jegyzőkönyv vezetésére Bartscht Alajos titkárt, ennek hitelesitésére pedig Dományi József és Lusztig Armint kérte fel.

Bartscht Alajos titkár olvassa a felügyelő bizottság jelentését, a nyereség és veszteségszámlát.

Az igazgatóság jelentése szerint a részvénytársaság tiszta nyeresége 16284 frt 04 kr, mihez hozzáadva a mult évi nyereményátvitelt, 3512 frt 39 krt, összesen 19795 frt 43 kr áll a részvényesek rendelkezésére. — Ebből a tartalékalap gyarapitására 5 százalék 814 frt 20 kr, az igazgatóság tagjainak jutalékul 10 százalék 1628 frt 40 kr, a felügyelő-bizottsá: tiszteletdijául 2 százalék frt 325 68 kr, jutalmazásokra 3 százalék 488 frt 52 kr, 700 darab 1894. évi szelvény beváltására á 15 forint 10500 frt, kemencze javitási számlára 5000 forint, a jövő számlára elővezetendő 1939 frt 63 kr.

Ezekhez képest az 1894. évi szelvények folyó évi május hó 1-sötől 15 frttal beváltandók, az élvezetjegyekre lebélyegzés ellenében 3 frt fizetendő.

A közgyülés az összes jelentéseket egyhangulag tudomásul vette s a szokásos felmentvényt az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak megadta.

Salacz Gyula Arad város polgárai nevében lendületes szavakban emlékezett meg a részvénytársaság 25 éves jubileumán az áldozatkész elnök, igazgatók és részvényesekről, a kiknek e vállalatára büszke lehet ma Aradvárosának minden egyes polgára. Ohajtja, hogy a második 25 évben a részvénytársaság érje el felvirágzásának legmagasabb fokát.

Institóris Kálmán inditványára a közgyülés az elnök, igazgatóság és felügyelő bizottságnak — Tedeschi Viktor inditványára pedig Bartscht Alajos titkárnak, s az egész tisztviselői karnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

—

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, márczius 4.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kináltak, a vételkedv szintén jó volt az irányzat szilárd lett, elkelt 30,000 mm. $2^1/_2$ frt magasabb árakon. Eladások:

	mmázsa	klgramm	frt
Tiszavidéki	100	82.	$6.92^1/_2$
„	100	81.5	$6.87^1/_2$
„	200	81.	6.85
„	100	81.	6.87
„	100	81.	6.90
„	100	81.5	6.90
„	100	81.5	6.85
„	300	81.	6.85
„	100	79.	6.85
„	400	81.	6.85
„	100	80.5	6.85
„	200	80.2	6.90
„	100	79.	$6.72^1/_2$
Pestvidéki	400	81.	$6.87^1/_2$
„	400	80.	6.80
Székesfehérvári	200	81.	6.75
„	600	80.	6.75
„	600	79.	6.75
„	1000	79.5	6.75
„	500	79.	6.80
Bácskai	1700	78.5	6.70
„	2000	78.	6.75
Dunai	5500	80.	6.75
Becskereki	5000	79.	6.70
Raktáronon	3000	80.	6.75
„	2300	79.2	$6.82^1/_2$
„	3500	78.3	6.75
Zab	100		6.40
„	100		6.35
„	100		6.35
„	100		6.35
„	100		6.20
„	200		6.05

Határidőüzlet: Tegnap Amerikából lanyhább árfolyamokat jelentettek, daczára ennek nálunk igen szilárdan indult az üelet buzában s igen élénk kereslet mellett zárlatig még szilárdabb lett. Tengeri változatlan árfolyamokon indult s közepes élénk forgalom mellett változatlanul zárult s. Rozs és különösen zab élénk kereslet mellett szintén szilárdabbak.

Zárul 11 órakor:

Buza márczius—április 1894	6.98—6.99
Buza szeptember—október 1894	6.58—6.59
Tengeri május—junius 1894	6.64—6.66
Tengeri őszre	5.48—5.49
Zab márczius—április 1894	6.21—6.23
Zab őszre	6.10—6.12
Káposztarepcze	10.70—10.80

Külföld: New-York: buzára $^1/_4$—$^1/_2$, tengerire $^3/_8$—$^1/_2$ lanyhább. Chicago: buzára $^1/_4$—$^1/_2$ tengerire $^1/_8$—$^1/_2$ lanyhább. Párisés Liwerpool csendes, London szilárdabb.

Értéktőzsde: Tegnap semmi üzlet sem volt a magán forgalmon, s ma is igen tartózkodva indult az üzlet de később a simán lefolyt befizetésekre élénk üzlet fejlődött s ugy nemzetközi, mint helyi papirok tetemesen megszilárdultak. Különösen szilárd déli vasuti részvény.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	397.—
Magyar hitelrészvény	471.50
Osztrák államvasut	397.—
Rima-Murányi	275.25
Déli vasut	110.—

—

Szeszüzlet.

— Márczius 4. —

Mai jegyzéseink: Keszáru nagyban gyors szesz 32.75 kicsinyben 38.— hordó nélkül per 100 liter % belgerv 35 frt fogyasztási adót.

—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, márczius 4. d. u. 5 óra.

Faj	irányzat	100 klg. ár frttól	frtig
Buza bánsági uj		6.55	6.80
Buza tiszavidéki		60	6.85
Buza pestvidéki		6.55	6.80
Buza fejérmegyei		6.55	6.80
Buza bácskai		6.65	6.90
Rozs uj, I-ső rendü		5.45	5.50
Rozs uj, II-od rendü		5.35	5.40
Arpa takarmány		6.—	6.05
Arpa égetni való		6.40	6.85
Arpa sörfőzdei		7.20	8.20
Zab		5.95	6.35
Tengeri bánsági		6.30	6.35
Tengeri másnemü		6.20	6.25
Káposzta-repcze bánsági		—.—	—.—
Köles		6.20	6.80
Határidőre: Buza márcz.-ápr.		6.64	6.66
Buza szept.-okt.		—.—	—.—
Buza máj.-jun.		5.50	5.51
Rozs márcz.-ápr.		6.22	.24
Tengeri jul.-aug.		—.—	—.—
Tengeri aug.-szept.		—.—	—.—
Tengeri októberre		—.—	—.—
Zab márcz.-ápr.		6.12	6.14
Zab szept.-okt.		—.—	—.—
Káposzta-repcze aug.-szept. 1894.		10.70	10.80

Aradvárosi szinház.

Évadbérlet 145. szám. Havibérlet 5. szám.

Kedden, 1895. márczius 5-én

Pulszkyné-Márkus Emilia urnő negyedik vendégfellépésével:

CLEMENCEAU,

vagy: Öld meg az asszonyt.

Szinmű 5 felvonásban. Irta: Dumas Sándor és D'Artois Armand. Forditotta: Fáy J. Béla.

SZEMÉLYEK:

Clemenceauné	Lubrincz J.
Clemenceau Pierre, szobrász, fia	Tompa K.
Ritz, szobrász	Balassa J.
Constantin, fia	Benedek Gy.
Dobrowszka grófuő	Rónaszékiné.
Iza, leánya	Márkusz E.
Niederfeldné, Ritz leánya	Laskodi A.
Vojnov Szergej	Bihari Akos.
Cassagnol, Ritz tanitványa	Szendrei M.
Focher, Ritz tanitványa	Sólyom L.
Lesperonné	Körösi J.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Márczius 4. —

Nádor szálloda: Romanul György lelkész, Mézes. Weiss J. kereskedő, Budapest. Ardelean Péter papnövendék, Belényes. Neufeld Sándor magánhivatalnok, Budapest. Dr. Lichtenegger Lajos honved ezredorvos, Szeged. Duemandi Miklós igazgató, Nagyvárad.

Arany Kulcs szálloda: Schneider János vállalkozó, Csákova. Szinojka Jakab pénzügyőr, Petris. Muczu Sándor gör. kel. lelkész, Temesvár. Szabó György gazdálkodó, Bánhegyes

Három Király szálloda: Gáspár Lajos földbirtokos, Nagyvárad.

Felelős szerkesztő **Vass Géza.**

3534/95l

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszterium rendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy Budapesten f. évi márczius hó 18—27-ig, Kassán márczius 26-tól április 4-ig, Kolozs-Monostoron április hó 1-től 10-ig gyümölcsészeti tanfolyam rendeztetik.

A részletes pályázati hirdetmény a városház kapuján megtekinthető.

Arad, 1895. február 16-án.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak.

29575/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak szentesi osztálymérnökségénél egy irodaszolgai állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszáztíz forint, illetve 1895. évi julius hó 1-től 250 frt, azaz kétszázötven frt évi fizetés, 60 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolványnyal ellátott kiszolgált katonai altisztek az ily állások betöltésénél elsőbbséggel birván, felhivjuk azon altiszteket, kik az 1873. évi II. t.-cz. értelmében jogosultsággal birnak és pályázni óhajtanak, hogy emlitett igazolványnyal felszerelt folyamodványukat — melyben a vasuti szolgálatra képesitő, 35 évet meg nem haladó koron, ép egészséges testalkaton kivül a magyar nyelv szóval és irásban való birása, a szamolás elemeiben való jártasság, valamint a magyar honpolgárság kellően igazolandó — következő czim alatt: »A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon. Pályázat irodaszolgai állásra« boritékba zárva legkésőbb **1895. évi márczius hó 1-ig** terjeszszék be; minthogy az ezen napon tul beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A kérvényre 50 kr, bélyeggel még el nem látott mellékleteire pedig egyenként 15 kr-os okmánybélyeg teendő.

Aradon, 1894. deczember 24-én.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1894. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

		reggel	délut.	este
BUDAPEST	indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	„	11,10	4,00	1,37
Csaba	„	2,23	5,55	4,35
Kétegyháza	„	2,54	6,13	5,08
Lökösháza	„	3.12	—,—	5,26
Kurtics	„	3,28	6,37	5,43
Sofronya	„	3,40	—,—	5,55
ARAD érkezik		3,55	6,55	6,10
		délután	este	reggel

Arad—Budapest.

		d. e.	reggel	este
ARAD	indul	11,30	8,20	9,45
Sofronya	„	11.46	—,—	10,02
Kurtics	„	11,58	8,38	10'16
Lökösháza	„	12,14	—,—	10,35
Kétegyháza	„	12,37	9,03	11,—
Csaba	„	1,28	9,25	11,45
Szolnok	„	4,31	11,22	3,00
BUDAPEST érkezik		7,35	1,20	6,30
		este	délután	reggel

Erdély felé.

		d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD	indul	2,30	6,35	4,30	7,05
Glogovácz	„	2,44	6,46	4,42	—,—
Gyorok	„	3,15	7,07	5,03	—,—
Paulis	„	3,32	7,18	5,14	—,—
Radna-Lippa	„ érk.	3,58	7,35	5,32	7,50
Konop	„	4,30	7,58	5,56	—.—
Berzova	„	4,50	8,14	6,12	—,—
Tótvárad	„	5,21	8,38	,41	—,—
Soborsin	„	5,40	8.56	7,00	8,51
Piski	„	—,—	11.04	9,38	—.—
Gyulafehvár	„	—,—	12.51	11.25	11,18
Tövis érkezik		—,—	1.20	11.54	11,40
			délut n	éjjel	éjjel

Erdély felől.

		éjjel	éjjel		este
Tövis	indul	3.36	3.19	—.—	1.35
Gyulafehvár	„	3,59	4,04	—.—	2.14
Piski	„	5,05	6,05	—.—	3.59
Soborsin	„	6,33	8,21	4,00	6,26
Totvárad	„	—,—	8,40	4,21	6,42
Berzova	„	—,—	9,09	4,50	7,07
Konop	„	—,—	9,25	5,09	7,24
Radna-Lippa	„	7,29	9,58	5,47	7.56
Paulis	„	—,—	10,11	6,02	8,08
Gyorok	„	—,—	10,25	6,18	8,20
Glogovácz	„	—,—	10,48	6,47	8,44
ARAD érkezik		8,10	11,00	7,00	8,55
			délelőtt	reggel	este

Arad—Csaba—Nagyvárad.

		reggel	délut.
ARAD	indul	5,18	3.56
Sofronya	„	5,31	4,18
Kurtics	„	5,44	4,45
Lökösháza	„	6,00	5,13
Kétegyháza	„	6,18	6,13
Kigyós	„	6,31	6,37
Csaba	„	7,02	6,55
NAGYVÁRAD érkezik		9,32	—,—
		délelőtt	este

Nagyvárad—Csaba—Arad.

		délelőtt	délután
NAGYVARAD	indul	—,—	4,25
Csaba	„	7,09	7,12
Kigyós	„	7,24	7,25
Kétegyháza	„	7,47	7,39
Lökösháza	„	8,14	7,58
Kurtics	„	8,38	8,15
Sofronya	„	8,53	8,27
ARAD érkezik		9,10	8'42
		este	este

Arad—Temesvár.

		reggel	d. e.	délut.
ARAD	indul	6,20	11,35	5,00
Uj-Arad	„	6,31	11,59	5,21
Németságh	„	6,49	12,24	5,47
Vinga	„	7,08	12,52	6,14
Orczifalva	„	7,20	1,09	6,34
Merczifalva	„	7,31	1.25	6,52
Szt.-András	„	7,43	1,44	7,12
TEMESVÁR érkezik.		8,01	2,10	7,39
		délelőtt	délut.	este

Temesvár—Arad.

		reggel	d. u.	este
TEMESVAR	indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	„	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	„	9,04	1,59	9,48
Orczifalva	„	9,19	2,15	9,54
Vinga	„	9,42	2.40	10,11
Németságh	„	10.00	2,57	10,26
Uj-Arad	„	10,30	3,30	10,45
ARAD érk.		10,43	3,44	10.55
		délelőtt	délután	éjjel

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

		d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA	indul	8,00	6,40
Simánd	„	8,31	7,11
Kisjenő-Erdőhegy	„	9,20	7,55
Székudvar	„	9,36	8.11
Sikló	„	9,51	7,26
Ottlaka	„	10,5	8,40
Elek	„	10,23	8,57
KÉTEGYHÁZA érkezik.		10,38	9,12
		délelőtt	este

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

		reggel	d. u.
KÉTEGYHAZA	indul	5,17	3,03
Elek	„	5,30	3,23
Ottlaka	„	5,40	3,36
Sikló	„	5,51	3,50
Székudvar	„	6,03	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	„	6,24	4,39
Simánd	„	6,49	5,10
UJ-SZT.-ANNA érkezik.		7,14	5,40
		délelőtt	este

Mezőhegyes—Kétegyháza.

		reggel	este
MEZŐHEGYES	ind.	7,05	8,30
Kamarásmaj.	„	7,17	8,42
Nesze	„	7,25	8,52
Kovácsháza	„	7,42	9,10
Bánhegyes	„	8,04	9,33
M.-Bodzás	„	8,25	9,55
Bánkut	„	8,37	10,09
KÉTEGYHAZA érk.		8,55	10,30
		délelőtt	éjjel

Kétegyháza—Mezőhegyes.

		délután	reggel
KÉTEGYHAZA	ind.	3,00	5,16
Bánkut	„	3,22	5,36
Megyes-Bodzás	„	3,40	5,49
Bánhegyes	„	4,02	6,06
Kovácsháza	„	4,25	6,23
Nesze	„	4,39	6,35
Kamarás-major	„	4,48	6,43
MEZŐHEGYES érk.		5,00	6;55
		délután	este

Arad—Szeged.

		reggel	d. e.	d. u.
ARAD	indul	5,00	9,00	4,20
Szt.-Tamás	„	5,24	9,22	4,49
Pécska	„	5,43	9,36	5,13
Battonya	„	6,12	10,01	5,47
Tompa	„	6,24	10,11	6,00
Mezőhegyes	„	7,01	10,40	6,54
Csanád-Palota	„	7,22	11,00	7,21
Nagylak	„	7,39	11.15	7,43
Apátfalva	„	8,01	11,35	8.09
Makó	„	8,26	11,56	8.51
Kis-Zombor	„	8,42	12,12	9,10
SZEGED érkezik		9,33	1,00	10,10
		délelőtt	délut.	este

Szeged—Arad.

		d. u.	este	reggel
SZEGED	indul	2,20	6,00	4,20
Kis-Zombor	„	3,12	6,45	5,16
Makó	„	3,35	7,04	5,43
Apátfalva	„	3,55	7,23	6.02
Nagylak	„	4,17	7,44	6,24
Csanád-Palota	„	4,32	7,59	6,39
Mezőhegyes	„	5,08	8,27	7,10
Tompa	„	5,32	8,40	7,35
Battonya	„	5,45	9,01	7,48
Pécska	„	6,10	9,25	8,14
Szt.-Tamás	„	6,23	9,38	8,27
ARAD érkezik		6,45	10,00	8,50
		este	éjjel	délelőtt

Arad—Gurahoncz.

		reggel	d. u.	d. u.
ARAD	indul	6,40	5,23	12,30
Ötvenes	„	6.56	5,39	12,55
Zimánd-Ujfalu	„	7,02	5.45	1,08
Uj-Szt-Anna	„	7,24	6,07	2,00
Világos	„	7,46	6,29	2,39
Muszka-Magyarád	„	7,53	6,36	2,52
Pankota	„	8,04	6,47	3,26
Apatelek	„	8,35	7,18	4,28
Borosjenő	„	8,47	7,30	5,03
Bokszeg-Beél	„	9,09	7,52	5,43
Borossebes-Buttyin	„	9,38	8,20	6,53
Almás-Alcsill	„	10,05	8,47	7,38
GURAHONCZ érkezik.		10,20	9,02	8,00
		délelőtt	este	

Gurahoncz—Arad.

		reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ	indul	4,20	3,10	4,25
Almás-Alcsil	„	4,37	3,27	4,52
Borossebes-Buttyin.	„	5,05	3,56	5,59
Bokszeg-Beél	„	5,32	4,28	6,54
Borosjenő	„	5,56	4,47	7,40
Apatelek	„	6,06	4,57	8,00
Pankota	„	6,42	5,32	9,20
Muszka-Magyarád	„	6,48	5.38	9,32
Világos	„	6,55	5,45	9.50
Uj-Szt-Auna	„	7,21	6,11	10,40
Zimánd-Ujfalu	„	7,39	6,29	11,10
Ötvenes	„	7,44	6,34	11,18
ARAD érkezik		8,00	6,50	11,43
		délelőtt	este	délelőtt

Borosjenő—Csermő.

		délelőtt	este
Borosjenő	indul	8.55	7,35
Csermő	érkezik	9,55	8,35
		délelőtt	este

Csermő—Borosjenő.

		reggel	délután
Csermő	indul	4,50	3,35
Borosjenő	érkezik	5,50	4,35
		reggel	délután

Borelárusitás.

Szalay Károly arad-hegyaljai szőlőbirtokos tudatja, hogy saját termésü, tisztán kezelt, kiállitási nagyérmet és oklevelet nyert **ó-boraiból** mai naptól kezdve palaczkokban is elárusittat és vidékre is szállittat. Az alanti árak Fábián-utcza 8. sz. a. pinczéjében értetnek, csomagolások saját költségen számittatnak, a palaczkok pedig 10 kr értékben visszavétetnek.

Árjegyzék: 228. 2—3.

Palaczkban	70/100	80 ctlit.	
	kr	frt	kr
1885-ki Magyarádi asztali fehér	50		
1882-ki » cabinet »	60		
1882-ki » bakator »	85		
1885-iki Ménes-baraczkai szemelt vörös		1	
1878-ki Ménes-baraczkai Shery vörös		1	20

121/1895. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a Maros-utcza délkeleti sarkán, a fő-uti 41. sz. telek mellett fekvő 190 □ölnyi teleknek dr. Muntyán Aurél kára és veszélyére való eladása iránt **folyó évi márczius hó 11-én d. e. 10 órakor** árverést tart.

Kikiáltási-ár □ölenként 17 frt 10 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnoknál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi február hó 18-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay Gyula
aljegyző.

1123.] 229. 1—1

Faeladási hirdetés.

A nagyméltóságu földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 1894. évi 53997./ számu intézménye alapján a pécskai erdőgondnoksághoz tartozó pécskai és n.-szt.-péteri 1895. évi vágások 2/3 (kétharmad) részén levő: 781.26 m³ tölgy épületfa, 476.63 m³ körös szerszámfa, 1665.87 m³ szil és kőris tüzifa. 2005.71 m³ tölgy tüzifa, 2771.05 m³ nyár és füz tüzifa, 3845 drb. rud tövön való eladása iránt f. évi márczius hó 13-án dé'előtt 8 órakor a pécskai erdőgondnokság irodájában zárt irásbeli ajánlatokkal egybekötött második nyilvános árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár az egész fatömegekre nézve 20,596 frt 67 kr.

Venni szándékozók felkéretnek, hogy az árverésen személyesen részt venni, vagy szabályszerüen kiállitott zárt irásbeli ajánlatokat a tárgyalást megelőző napig alulirt főerdőhivatalnál, vagy pedig a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverező bizottságnál benyujtani sziveskedjenek.

Bánatpénzül a kikiáltási-ár 10%-a teendő le.

Az árverési és szerződési feltételek az alulirt főerdőhivatalnál vagy a pécskai erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy a megajánlott összeg számokkal és betükkel tisztán kiirandó, valamint határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Végül megjegyeztetik, hogy a szabálytalanul felszerelt, valamint elkésve benyujtott ajánlatok és utó ajánlatok el nem fogadtatnak.

Lippa, 1895. február 28.

M. kir. főerdőhivatal.

Arad sz. kir. város kap. hivatalától.

17844/1894. sz.

Felhivás.

A kocsi vezetők a szinházhoz és onnan vissza oly sebesen szoktak hajtani, hogy a szinházba igyekező gyalogosok testi épsége veszélyeztetve van.

Elrendelem ennélfogva, hogy a szinielőadás kezdete és végeztével ugy az Atzél Péter-utczán, valamint a templom- és Deák Ferencz-utczák torkolatánál csak lassu menetben szabad hajtani.

Az ezen intézkedésem ellen vétők az 1879. évi XI. t.-cz. 120. §-a alapján büntetve lesznek.

Arad, 1894. deczember hó 27-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

3535/95.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa ezennel közhirré teszi, hogy a hadsereg lószükségletének kiegészitése czéljából Aradon a vásártéren **folyó évi márczius hó 24-én** katonai lóvásár fog tartatni.

A részletes hirdetmény a városházán megtekinthető.

Arad, 1895. február 16-án.

A városi tanács.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.

23805/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Piski állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1895. évi május 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számitott három éven át, vagyis 1898. évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a boritékon «Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére« felirattal ellátott ajánlatok lepecsételve **1895. évi márczius hó 15-én déli 12 óráig** alulirott üzletvezetőség I. osztályánál nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 100 frt azaz egyszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1895. évi márcz hó 14. déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyüjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitüzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1894. október hó 9-én.

Az üzletvezetőség.

555. sz./1895. 224. 2—2.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Közhirré tétetik, hogy az aradi Maros-parton levő Atzél Péter-féle szőllős, káposztás kertek és sertés hizlalók hasznositása végett az aradi m. kir. jószágigazgatóság kiküldöttje által **1895. évi márczius hó 12-én délelőtt 9 órakor a helyszinen** felsőbb jóváhagyás fenntartásával irásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni, melyre haszonbérelni kivánók 10% bánatpénzzel ellátva oly hozzáadással hivatnak meg, hogy azon 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratu irásbeli zárt ajánlatok is a kikiáltási öszegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árverés megkezdéséig alólirt kir. államjószágigazgatósághoz adhatók be. — Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg szabályszerüen átirandó, a megajánlott évi haszonbér nemcsak számokkal, hanem betüvel és tisztán érthetően kiirandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverés feltételeit — melyeket aláirni köteles — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Kikiáltási ár:

1. A 4527. hrsz. 1341 □-öles kert bére	70 frt.	a bérlet tart 1895. márczius hó 1-től 1895. évi október hó 31-ig.
2. A 4528. hrsz. 3880 □-öles szőllő s hozzá tartozó prés és csőszház bére	1200 frt.	
3. A 4525. hrsz. és 1 térképszám 400 □-öles káposztás föld bére	20 frt	
4. A 4525. hrsz. és 2 térképszám 400 □-öles káposztás föld bére	20 frt.	
5. A 4525. hrsz. és 3 térképszám 400 □-öles káposztás föld bére	20 frt.	
6. A 4525. hrsz. és 4 térképszám 684 □-öles káposztás föld bére	35 frt.	
7. A 4525. hrsz. és 5 térképszám 600 □-öles káposztás föld bére	30 frt.	
8. A 4525. hrsz. és 6 térképszám 400 □-öles káposztás föld bére	20 frt.	
9. A 4525. hrsz. és 7 térképszám 400 □-öles káposztás föld bére	20 frt.	
10. A 4525. hrsz. és 8 térképszám 400 □-öles káposztás föld bére	20 frt.	
11. A 4525. hrsz. és 9 térképszám 400 □-öles káposztás föld bére	20 frt.	
12. A 4526. hrsz. a) sertéshizlaló akól fedett ól téglaburkolatu talajjal, fürösztővel	400 frt.	A bérlet tart 1895. márcz. hó 1-től 1896. febr. hó végéig.
13. A 4526. hrsz. b) sertéshizlaló akól fedett ól téglaburkolatu talajjal, fürösztővel	400 frt.	

A szó- és irásbeli ajánlattevők kivánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat s bérlői képességöket.

Oly kincstári bérlők, kik haszonbéri hátralékban vannak, továbbá kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak, vagy akik nyereségvágyból eredő büntettért elitéltettek, az árverésben részt nem vehetnek.

Elkésett, valamint utóajánlatok semmi szin alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy ujabbi árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

A haszonbéri feltételek alólirott magyar kir. jószágigazgatóságnál megtekinthetők.

Arad, 1895. február hó 28-án.

M. kir. államjószágigazgatóság.

„Aradi nyomda részvénytársaság" könyvnyomdája.